

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА РЕАЛНИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА РОМИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

Интеграцията на ромите е в съзвучие с неотменимите ценности и принципи на Европейския съюз;

Интеграцията на ромите е процес на развитие и модернизация на ромската общност като специфична и неделима част от българската нация: тя има за цел повишаването на образователния, социално-икономическия, здравния и жилищния статус на ромите до нивата на статуса на мнозинството от българските граждани;

Интеграцията на ромите не е асимилация: запазването и обновяването на ромската идентичност е неделима част от процеса на интеграция;

Интеграцията на ромите е съвместна задача на органите на централната и местната власт, неправителствените организации и гражданското общество;

Интеграцията на ромите не би могла да се случи без активното участие на ромската общност във всички нива на този процес: от планирането през изпълнението до наблюдението и оценката;

Интеграцията на ромите не би могла да се случи "от само себе си", без целенасочени действия за постигането и: необходимо е инвестирането на финансови, човешки и административни ресурси;

Процесът на интеграцията на ромите трябва да се осъществява при отчитане на местната специфика на проблемите и с активното участие на местната власт;

Процесът на интеграция на ромите трябва да отчита многообразието в самата ромска общност, наличието на различни социални слоеве и групи в общността: не всички роми са не-интегрирани; в същото време се изискват допълнителни усилия и специфични подходи за интеграция на уязвимите групи в самата ромска общност, които са обект на множествена дискриминация: напр. ромите, обитаващи големите градски гета, ромите от селските райони, ромската жена, ромските младежи и др.;

Процесът на интеграция на ромите до този момент не успя да постигне резултатите, които бяха очаквани както от ромската общност, така и от мнозинството. В същото време са налице и успехи, които не могат да бъдат отречени;

Причините за досегашните неуспехи в процеса на интеграция се крият в ниския статус на нормативната му основа, липсата на финансиране, неяс-

ните административни ангажименти на отговорните институции, липсата / неефективността на механизми за реално участие на гражданското общество, местната власт и ромската общност;

Съществуващите в момента документи за интеграция на ромите, одобрени от три последователни български правителства представляват добра основа за процеса на интеграция, която трябва да бъде осъвременена и допълнена с реално финансиране, ясни административни отговорности, както и с работещи механизми за участие на гражданското общество, местната власт и ромската общност;

Ускоряването на процеса на интеграция на ромите е една от първостепенните задачи пред българското общество днес;

Необходимо е да се премине от планиране на интеграцията към реални действия за интеграция на ромите настояваме българските институции да продължат усилията за инте-

грация на ромите, съвместно със структурите на гражданското общество и ромската общност, както и да положат допълнителни усилия за ускоряване на процеса на интеграция като предприемат следните мерки:

1. Обновена версия на Рамковата програма за равнопоставено интегриране на ромите в българското общество да бъде приета от Народното събрание като стратегически документ: посоченият документ да продължава принципите на РПРИРБО от 1999 г. и да бъде приет с Решение на Народното събрание;

2. Да бъде приет от Министерски съвет План за действие за равнопоставено интегриране на ромите в българското общество, задаващ конкретните насоки на процеса на интеграция през близките години: посоченият документ да е в съзвучие с принципите на РПРИРБО, да бъде в съзвучие с приетите документи за интеграция в областите образование, здравеопазване и жилищни

условия, да бъде в съзвучие с Плана за действие по Десетилетието на ромското включване и да бъде приет с ПМС;

3. Да бъде създаден подходящ механизъм за наблюдение, контрол и оценка на изпълнението на документите по т.1 и 2: необходимо е този механизъм да бъде снабден с достатъчно административни правомощия; необходимо е също така ромската общност и ромските организации да участват в него;

4. Документите по т. 1 и 2 да бъдат приети с обезпечено финансиране (от републиканския бюджет и структурните фондове), ясни административни отговорности, механизми за гражданско участие и участие на ромската общност, механизми за участие на местната власт. Нашето дълбоко убеждение е, че без такова обезпечаване тези документи няма да бъдат изпълнени и ние не бихме се ангажирали с тяхното приемане и реализация;

5. Документите по т.1 и 2 да съдържат мерки в приори-

тетните области образование, заетост и икономическа активност, здравеопазване, жилищни условия, култура, анти-дискриминация, сфери на действие спрямо най-уязвимите групи в ромската общност (ромска жена, роми от големите градски гета, роми от селските райони), ромско участие: необходимо е консенсусните предложения на гражданските организации по посочените области да формират основата на документите по т. 1 и 2 в посочените области;

6. Документите по т. 1 и 2 да бъдат изработени с реалното участие на ромските НПО и НПО, работещи за интеграция на ромската общност;

7. Основните принципи на документите по т. 1 и 2, както и на останалите документи за интеграция на ромите, приети до този момент, да бъдат включени в основните закони и в нормативната база, регулираща развитието на основните сфери от обществен живот.

Новата Рамкова програма – стара надежда на ромската общност

ОТ СТР. 3

Девет години по-късно, трябва да признаем, че Националният съвет със своите консултативни функции няма властта и правомощията да налага публичните политики през съответните централни ведомства, като образователната интеграция през МОН, здравната през МЗ, социалната през МТСП и т.н. Административното и финансовото обезпечаване, за изпълнението на програмата, останаха нерешени проблеми за последните девет години. Назначаване на роми в администрацията започна през 2000 година, благодарение на усилията на и натиска на гражданския сектор, след приемането на Рамковата програма. Но представителството на ромите в администрацията на изпълнителната власт остана силно ограничено и не отговаря на процента от населението, което представляват ромите.

Девет години след приемането на Рамковата програма, все още в много общини, области и централни ведомства няма изградена експертиза и кадрово обезпечение за работа по ромския въпрос. На повечето места, където има назначени пък, няма създадени условия за ефективна реализация на длъжност-

та експерт по ЕДВ. Подходът е формален, неадекватен. Неправилното ситуиране на длъжността в административната структура на практика води до крайно ограничаване на работата на специалистите. Липсата на ясна финансова рамка се отрази негативно в процеса на изпълнение на програмата. След 9 години ние отново сме на стартовата линия, и пак по въпроса за Рамковата програма.

Този път политиките в Парламента и в Министерски

съвет трябва да решат с какъв нормативен акт ще приемат новата програма за ромите и какви механизми на изпълнителната власт ще използват за нейната реализация. Ако е рекол Господ, че и министър на финансите, новата програма за ромите може да има не само съдържателна, но и финансова рамка, средства, които да гарантират ефективно то изпълнение на програмните цели. В противен случай, ако политиките не поемат своята отговорност,

отново ще стане ясно, че те всъщност не желаят ромският въпрос да бъде решен, ромите да подобрят социалния си статус.

Националната среща на ромските НПО, която ще се проведе на 9 декември, за мен е от изключително значение. Ние ромите трябва да повторим своя граждански консенсус, ясно и категорично да заявим волята си за социална промяна, равенство и справедливост.

Сашо КОВАЧЕВ